

Mode en trends

Groep 7

universeel thema:

Verandering

Generalisaties:

- Verandering leidt tot meer verandering.
- Verandering kan positief of negatief zijn.
- Verandering is onontkoombaar.
- Verandering is nodig voor groei.
- Verandering kan evolutionair of revolutionair zijn.

Denkstof

Gebruiksvoorwaarden

EIGEN GEBRUIK

Alle materialen zijn alleen voor eigen gebruik.

NIET COMMERCIEEL

De materialen mogen worden ingezet in eigen lespraktijk, ook bij eigen trainingen, maar altijd onder naamsvermelding en bestanden mogen niet aan deelnemers worden gegeven of verkocht.

GEEN AFGELEIDE WERKEN

De materialen mogen alleen in ongewijzigde vorm worden gebruikt.

TOEGANKELIJKHEID

Het is niet toegestaan (delen van) de materialen online te zetten.

Dit houdt ook in:

- de projecten of materialen niet verwerken in Yurls, wikiwijs of andere lessencreatie websites
- de materialen niet delen achter een wachtwoord
- de materialen niet uploaden naar een fileshare website (ook niet als dit niet openbaar is)
- de materialen niet opnemen in een intranet of ander content management systeem.

“Door aanschaf en gebruik van dit materiaal ga je akkoord met deze gebruiksvoorwaarden.

Alle materialen zijn beschermd door auteursrecht en mogen uitsluitend volgens deze voorwaarden worden gebruikt.”

Week 1. Thema Introductie Activiteit

1. Introductie

- o Bespreek met de klas wat een modeshow is en wat een modeontwerper doet.
- o Geef aan dat mode niet alleen gaat over mooie kleren, maar ook over verhalen en betekenis achter de kleding.

2. Groepsindeling & Opdracht

- o Verdeel de klas in groepjes van zes.
- o Elk groepje bedenkt een modeshow met minimaal drie outfits. Dit mogen outfits zijn die de leerlingen al dragen, aangevuld met accessoires en attributen die ze erbij zoeken of verzinnen.
- o Eén leerling is de verteller en introduceert de outfits tijdens de modeshow.

3. Voorbereiding

- o Leerlingen kiezen wie welke outfit presenteert en verzamelen of bedenken attributen die de outfit extra speciaal maken.
- o Ze bedenken een naam voor hun collectie en schrijven korte beschrijvingen van de outfits.

4. Modeshow

- o Elk groepje presenteert zijn modeshow. De verteller beschrijft de outfits en geeft bijzondere details over de kleding en accessoires.

5. Afsluiting & Reflectie

- o Bespreek wat opviel: welke outfits waren origineel? Welke beschrijvingen maakten de show extra leuk?
- o Reflecteer op de samenwerking: hoe ging het werken in een groep?

Voorbeeld van een beschrijving

"En hier zien we Sam, gehuld in een tijdloze combinatie van denim en katoen. De licht verwassen spijkerbroek met speelse scheurtjes aan de knieën ademt een nonchalante elegantie, perfect voor een casual dag in de stad. Maar het echte pronkstuk? De exclusieve gietertas van designer Gietier - met Franse flair uitgesproken als 'Zjie-tie-je'. Deze innovatieve tas is niet zomaar een accessoire, maar een statement: hij kan transformeren van een stijlvolle schoudertas naar een functionele watergieter, ideaal voor de modebewuste tuinier. Sam combineert dit geheel met sneakers die subtiel refereren aan de streetstyle-revolutie, en draagt met flair een zonnebril die eigenlijk bedoeld was als tiara. Wie had gedacht dat eenvoud zó gedurfd kon zijn?"

Variaties en Differentiatie

- Laat leerlingen een thema kiezen voor hun collectie (bijvoorbeeld 'toekomstmode', 'historische kleding met een twist' of 'beroepen van de toekomst').
- Geef als extra uitdaging dat alle outfits uit het groepje samen een verhaal moeten vertellen.
- Laat leerlingen werken met beperkte materialen om hun creativiteit extra uit te dagen.

Leerlingenblad Startactiviteit

1. Opdracht

- o Bedenkt samen een modeshow met minimaal drie outfits. Dit mogen de outfits zijn die jullie al dragen, aangevuld met accessoires en attributen die jullie erbij zoeken of verzinnen.
- o Eén leerling is de verteller en introduceert de outfits tijdens de modeshow.

2. Voorbereiding

- o Kies samen wie welke outfit presenteert en verzamel of bedenk attributen die de outfits extra speciaal zullen maken.
- o Bedenk met elkaar een naam voor de collectie en schrijf korte beschrijvingen van de outfits.

3. Modeshow

- o Elk groepje presenteert zijn modeshow. De verteller beschrijft de outfits en geeft bijzondere details over de kleding en accessoires.

4. Afsluiting & Reflectie

- o Welke outfits waren origineel? Welke beschrijvingen maakten de show extra leuk?
- o Hoe ging het werken in een groep?

Voorbeeld van een beschrijving

"En hier zien we Sam, gehuld in een tijdloze combinatie van denim en katoen. De licht verwassen spijkerbroek met speelse scheurtjes aan de knieën ademt een nonchalante elegantie, perfect voor een casual dag in de stad. Maar het echte pronkstuk? De exclusieve gietertas van designer Gietier – met Franse flair uitgesproken als 'Zjie-tie-je'. Deze innovatieve tas is niet zomaar een accessoire, maar een statement: hij kan transformeren van een stijlvolle schoudertas naar een functionele watergieter, ideaal voor de modebewuste tuinier. Sam combineert dit geheel met sneakers die subtiel refereren aan de streetstyle-revolutie, en draagt met flair een zonnebril die eigenlijk bedoeld was als tiara. Wie had gedacht dat eenvoud zó gedurfd kon zijn?"

Week 1. Hele groep. Mode door Culturen: Een Duik in Detail

Denkroutine Tien x twee

Doelen:

- Ontwikkelen van observatievaardigheden door gedetailleerd naar mode per cultuur te kijken.
- Vergroten van inzicht in hoe culturele en historische factoren mode beïnvloeden.
- Bevorderen van samenwerking en communicatie door ideeën en observaties te delen.

Vaardigheden:

- Aandachtig kijken en observeren.
- Cultuur- en tijdperceptie ontwikkelen.
- Kritisch denken en analyseren.
- Communicatieve vaardigheden versterken.

Benodigdheden:

- Afoelddingen van traditionele mode uit verschillende culturen (bijvoorbeeld India, Japan, Ghana, etc.).
- Pen en papier of tablets voor notities.
- Groot vel papier voor groepspresentaties.
  - Kleurpotloden of stiften.

Reflectie:

- Wat hebben jullie geleerd over hoe cultuur mode beïnvloedt?
- Welke overeenkomsten en verschillen zagen jullie tussen culturen?
- Hoe hebben jullie observaties bijgedragen aan jullie begrip van verandering?

Evaluatie:

- Observeer actieve deelname tijdens observatie en discussie.
- Beoordeel de volledigheid en originaliteit van de notities.
- Analyseer de diepgang van de groepsreflectie.

Criteria voor Succes

- Leerlingen hebben 20 unieke observaties per groep genoteerd.
- Groepsdiscussies tonen inzicht in culturele en historische contexten.
- Presentaties belichten overeenkomsten en verschillen tussen culturen en hoe mode veranderde door de tijd.

Beoordeling:

Kwaliteit en originaliteit van observaties.
Samenwerking en communicatie binnen de groep.
Inzicht in hoe mode veranderingen weerspiegelt binnen verschillende culturen.

Week 1. Hele groep. Mode door Culturen: Een Duik in Detail

Denkroutine Tien x twee

Lesbeschrijving:

Inleiding

Introduceer het thema "Verandering" en de generalisaties.

Laat zien hoe mode een spiegel is van culturele verandering.

Verdeel de leerlingen in kleine groepen en geef elke groep een afbeelding van traditionele mode uit een specifieke cultuur.

Hoofdactiviteit

Vraag de leerlingen de afbeelding stil te observeren en 10 woorden of zinnen op te schrijven over wat ze zien.

Laat de leerlingen hun observaties bespreken binnen de groep. Vraag hen waarom bepaalde details opvielen en andere niet.

Laat ze de afbeelding opnieuw bekijken en 10 nieuwe woorden of zinnen toevoegen. Elk groepje maakt een korte samenvatting van hun observaties op een groot vel papier, inclusief eventuele inzichten over hoe cultuur mode beïnvloedt.

Afsluiting

Laat elk groepje hun bevindingen presenteren.

Bespreek als klas de invloed van cultuur op mode en hoe veranderingen in cultuur leiden tot veranderingen in mode.

Vraag leerlingen wat ze hebben geleerd over het thema verandering door deze activiteit.

Dit schema combineert aandachtig kijken, culturele exploratie en het universele thema "verandering," waardoor leerlingen zowel kritisch denken als samenwerken ontwikkelen.

Steunblad - Traditionele kleding

Europa

1. **Gotische Mode (13e-15e eeuw):** Strakke jurken, lange tunieken, en decoratieve mantels.
2. **Renaissance Mode (15e-16e eeuw):** Rijke stoffen, korsetten, en hoepelrokken; mannen droegen puffed sleeves en dubbelels.
3. **Dirndl (Duitsland/Oostenrijk):** Een traditionele jurk met blouse, schort en soms een bijpassend vest.
4. **Kilt (Schotland):** Een geruite wollen rok, gedragen door mannen, met een sporran (tas).
5. **Volendammer Dracht (Nederland):** Bekend om het geplooid mutsje, gestreepte blouse en donkere rok.

Azië

1. **Kimono (Japan):** Traditionele zijden kleding met lange mouwen en een obi (ceintuur).
2. **Sari (India):** Een elegant gewaad van een lange stof, gewikkeld rond het lichaam en gedragen met een blouse.
3. **Hanbok (Korea):** Kleurrijke traditionele kleding met een lange rok en een korte, wijde jas.
4. **Cheongsam/Qipao (China):** Strakke jurk met hoge kraag en zijsplit, vaak gemaakt van zijde.
5. **Mongoolse Deel:** Een dikke jas met een gordel, vaak versierd met borduurwerk.

Afrika

1. **Dashiki (West-Afrika):** Kleurrijke tuniek met gedetailleerde patronen, vaak met symbolische betekenissen.
2. **Kente (Ghana):** Traditioneel geweven stof, gedragen als een omslagdoek of kledingstuk.
3. **Zulu Kleding (Zuid-Afrika):** Traditionele kleding gemaakt van kralen, veren en leer.
4. **Kaftan (Noord-Afrika):** Lange gewaden gemaakt van zijde of katoen, vaak met borduursels.
5. **Shúkà (Maasai, Oost-Afrika):** Felle, geruite omslagdoeken, vaak rood en blauw.

Noord-Amerika

1. **Buckskin Kleding (Inheemse volkeren):** Gemaakt van dierenhuid, vaak versierd met kralen en franjes.
2. **Navajo Kleding (VS):** Geweven dekens en jurken met zilveren sieraden en turquoise accenten.
3. **Charro Kleding (Mexico):** Versierde kleding, inclusief sombrero's en geborduurde jasjes.
4. **Metis Sjerpen (Canada):** Traditionele kleurrijke geweven sjerpen, symbool van de Metis-cultuur.
5. **Hawaïaanse Hula Kleding:** Rokken gemaakt van gras of bast, gedragen met bloemenkransen.

Zuid-Amerika

1. **Pollera (Andes-regio):** Wijdvallende rokken met kanten details, vaak gedragen met een hoed.
2. **Gaucho Kleding (Argentinië):** Leren broeken, poncho's en wijde hoeden, gedragen door veehouders.
3. **Huipil (Maya-volkeren, Midden-Amerika):** Gedetailleerd geborduurde blouses met symbolische patronen.
4. **Poncho (Andes-regio):** Een geweven wollen omslagdoek, vaak met geometrische patronen.
5. **Baiana (Brazilië):** Witte kleding met kant, gecombineerd met kleurrijke tulbanden.

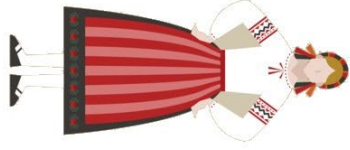
Oceanië

1. **Hula Skirt (Polynesië):** Rokken gemaakt van bastvezels of gras, vaak versierd met bloemen.
2. **Tapa Kleding (Fiji, Tonga):** Traditioneel gemaakt van boombast, bedrukt met patronen.
3. **Aboriginal Body Paint (Australië):** Traditionele lichaamsversiering met symbolische betekenissen.
4. **Malo (Hawaii):** Een lendendoek, traditioneel gedragen door mannen.
5. **Feather Cloaks (Māori, Nieuw-Zeeland):** Luxe mantels gemaakt van veren, symbolen van status.

Traditionele Kleding - Amerika

NORTH AMERICA

Canada

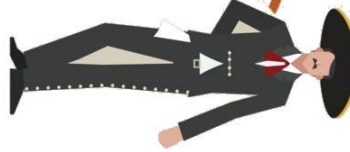
United State

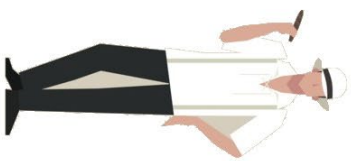
MIDDLE AMERICA

Mexico

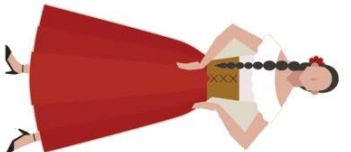
Cuba

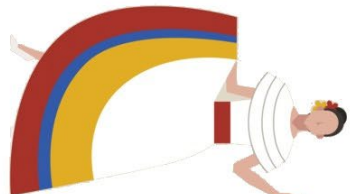
SOUTH AMERICA

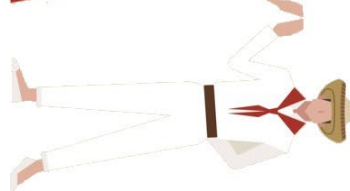
Brazil

Argentina

Colombia

Peru

Traditionele Kleding - Afrika

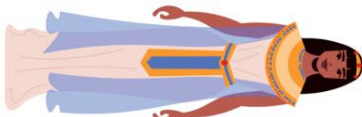
TUNISIA

MOROCCO

ALGERIA

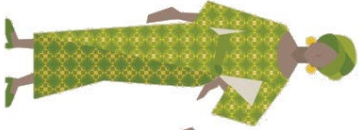
EGYPT

EMIRATES

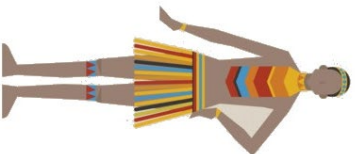
Ethiopia

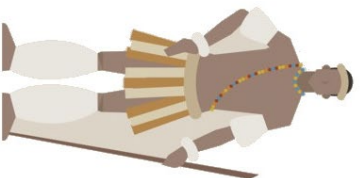
Nigeria

Maasai Tribe

Zulu Tribe

Traditionele Kleding - Azië

TURKEY

ISRAEL

SINGAPORE

MALAYSIA

INDIA

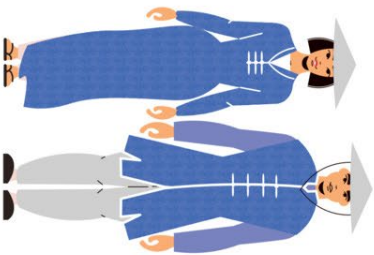
JAPAN

KOREA

CHINA

VIETNAM

THAILAND

Traditionele Kleding - Europa 1

NORWAY

SWEDEN

DENMARK

ESTONIA

LATVIA

LITHUANIA

RUSSIA

BELARUS

UKRAINE

CZECHIA REPUBLIC

POLAND

Traditionele Kleding - Europa 2

GERMANY

SPAIN

PORTUGAL

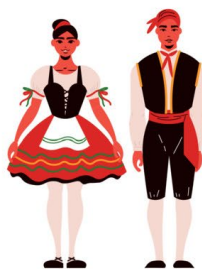
FRANCE

BELGIUM

HOLLAND

ITALY

AUSTRIA

SWITZERLAND

GREECE

SCOTLAND

WALES

IRELAND

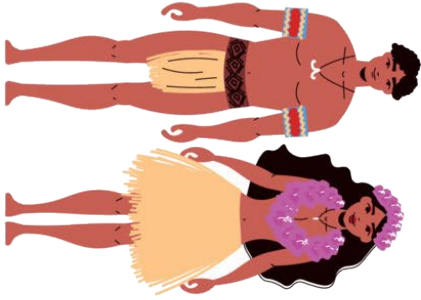

ENGLAND

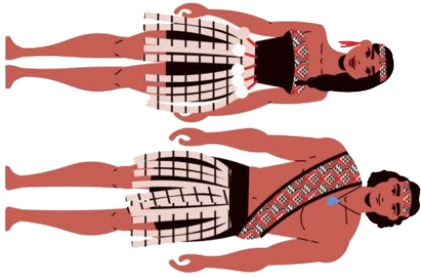

Traditionele Kleding - Oceanië

AUSTRALIA

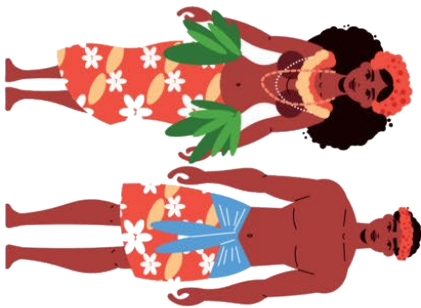
NEW ZEELAND

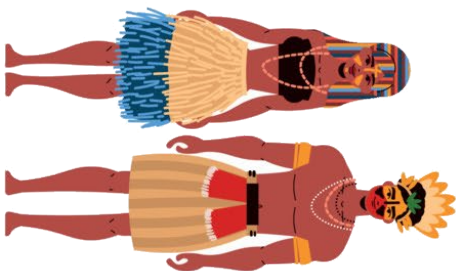
SAMOA

FIJI

NEW GUINEA

Denksleutel Tijdlijn

Doelen:

- Begrijpen hoe mode verandert door de tijd heen en welke factoren deze veranderingen beïnvloeden.
- Ontwikkelen van historische bewustwording en visueel denken.
- Oefenen van onderzoek- en presentatievaardigheden door zelf tijdvakken te kiezen en visueel vorm te geven.

Vaardigheden:

- Creatief denken
- Visueel organiseren
- Kritisch denken
- Historisch bewustzijn ontwikkelen
- Samenwerken (optioneel)

Benodigdheden:

- Papier (A3-formaat aanbevolen)
- Kleurpotloden, stiften of verf
- Linialen
- Geschiedenisboeken, modelbladen, of tablets/pc's voor onderzoek

Reflectie:

- Welke trends of patronen zie je in de mode door de tijd heen?
- Hoe zou mode in de toekomst kunnen veranderen?
- Wat zegt mode over de tijd waarin mensen leven?

Evaluatie:

- Laat leerlingen hun tijdlijnen aan elkaar presenteren.
- Bespreek overeenkomsten en verschillen tussen gekozen tijdvakken.

Criteria voor Succes

- Minstens 5 tijdvakken met modevoorbeelden.
- Feitelijke juiste kledingstijlen en tijdsindicaties.
- Duidelijke teksten en/of tekeningen bij elk moment.
- Goede verzorging en visueel aantrekkelijke opmaak.

Beoordeling:

- Aantal tijdvakken en volledigheid.
- Feitelijke juistheid.
- Verzorging en visuele presentatie.
- Originaliteit in gekozen tijdvakken en tekeningen.

Denksleutel Tijdlijn

Lesbeschrijving:

Inleiding

Begin met een kort gesprek over mode en hoe het in de loop der tijd is veranderd. Laat voorbeelden zien van oude en moderne kleding.

Introduceer de tijdlijnsleutel. Leg uit dat een tijdlijn helpt om veranderingen duidelijk te maken.

Geef de opdracht: "Maak een tijdlijn van modieuze kleding in minstens vijf verschillende tijdvakken. Je mag zelf kiezen welke tijdvakken je behandelt en het mogen er uiteraard meer zijn dan vijf."

Hoofdactiviteit

Laat leerlingen brainstormen en kiezen welke tijdvakken ze willen gebruiken (bijvoorbeeld middeleeuwen, renaissance, jaren '20, jaren '80, heden).

Laat ze informatie verzamelen uit boeken of internet over kledingstijlen in deze tijdvakken.

Teken de tijdlijn met jaartallen of tijdsindicaties, en voeg tekeningen van kleding toe.

Moedig creativiteit aan in de presentatie, zoals gebruik van kleur of een unieke tijdlijnindeling.

Afsluiting

Laat leerlingen kort hun tijdlijnen presenteren.

Bespreek met elkaar wat opvalt aan de veranderingen in mode.

Steunblad - Onderzoek Mode

500-1000: Vroege Middeleeuwen

- **Kenmerken:** Praktische, eenvoudige kleding door beperkte middelen en technieken.
- **Mode-items:** Tunieken, mantels van wol, broeken (voor mannen), en eenvoudige gordels.

1000-1300: Romaanse en Gotische Tijd

- **Kenmerken:** Functionaliteit met steeds meer decoratie en rijkere stoffen.
- **Mode-items:** Lange tunieken, pelzen, geborduurde riemen, en kappen (zoals de coif).

1300-1500: Hoge Middeleeuwen en Late Gotiek

- **Kenmerken:** Meer nadruk op mode en individualiteit, strakkere silhouetten.
- **Mode-items:** Houppelandes (wijdvallende gewaden), cotehardies (strakke jurken), en lange, puntige schoenen.

1500-1600: Renaissance

- **Kenmerken:** Luxe en extravagantie, met invloed van kunst en wetenschap.
- **Mode-items:** Korsetten, wijde mouwen, hoge kragen, hoepelrokken, en dubbeleets voor mannen.

1600-1700: Barok en Restauratie

- **Kenmerken:** Overdaad en decoratie, met rijke stoffen en ingewikkelde patronen.
- **Mode-items:** Pruiken, hoepelrokken, korsetten, kanten kragen, en brokaatstoffen.

1700-1800: Rococo en Verlichting

- **Kenmerken:** Elegantie en verfijning in de vroege jaren, eenvoud na de Franse Revolutie.
- **Mode-items:** Panniers (zijwaarts verbrede rokken), jurken met pasteltinten, en aan het einde de chemise à la reine.

1800-1830: Empirestijl

- **Kenmerken:** Eenvoudig, geïnspireerd door de klassieke oudheid.
- **Mode-items:** Hooggesneden jurken, lichte stoffen zoals katoen en mousseline.

1830-1850: Romantiek

- **Kenmerken:** Romantische overdaad, met een focus op vrouwelijke vormen.
- **Mode-items:** Korsetten, wijde mouwen, pofrokken, en bloemenmotieven.

1850-1870: Victoriaanse Tijd

- **Kenmerken:** Streng silhouetten en overdaad in decoratie.
- **Mode-items:** Crinolines (stijve hoepelrokken), korsetten, hoge halslijnen, en handschoenen.

Steunblad - Onderzoek Mode

Steunblad - Onderzoek Mode

1870-1900: Belle Époque

- Kenmerken: Luxe en moderniteit, met meer bewegingsvrijheid.
- Mode-items: Bustles (rugpouf voor rokken), lange handschoenen, en sierlijke hoeden.

1900-1910: Edwardiaanse tijd

- Kenmerken: Luxe stoffen, ingewikkelde details, en strakke korsetten.
- Mode-items: Hoge taille, S-vormig silhouet, lange rokken, en hoge halslijnen.

1910-1920: Eerste Wereldoorlog en Art Nouveau

- Kenmerken: Praktische mode vanwege de oorlog, met een overgang naar lossere kleding.
- Mode-items: Empirelijnjurken, eenvoudiger silhouetten, en functionele stoffen.

1920-1930: Roaring Twenties

- Kenmerken: Vrijheid en feestelijkheid, met de introductie van de flapperstijl.
- Mode-items: Korte rokken, laaghangende tailles, franjes, en cloche-hoeden.

1930-1940: Grote Depressie

- Kenmerken: Elegantie met beperkte middelen, geïnspireerd door Hollywood.
- Mode-items: Lange, vloeiende jurken, bias-cut, en schoudervullingen.

1940-1950: Tweede Wereldoorlog en New Look

- Kenmerken: Functionele kleding in oorlogstijd, gevolgd door Dior's "New Look."
- Mode-items: Getailleerde jasjes, volle rokken, en utilitaire stijlen.

1950-1960: Rock-'n-roll en feminiteit

- Kenmerken: Verfijnde vrouwelijkheid en invloed van jeugdcultuur.
- Mode-items: A-lijnjurken, petticoats, kokerrokken, en leren jassen.

1960-1970: Mod en Hippiés

- Kenmerken: Jeugdig experimenteren, kleur, en vrijheid.
- Mode-items: Minirokken, space-age mode, bloemenprints, en flared broeken.

1970-1980: Disco en Boho

- Kenmerken: Glitters en glamour in de disco-scene, gecombineerd met bohemieninvloeden.
- Mode-items: Glitterjurken, wijde broeken, maxi-jurken, en platform schoenen.

1980-1990: Power Dressing en Punk

- Kenmerken: Statementkleding en subculturen zoals punk en goth.
- Mode-items: Oversized schoudervullingen, neonkleuren, leren jasjes, en beenwarmers.

1990-2000: Grunge en Minimalisme

- Kenmerken: Terughoudende mode en anti-establishment stijlen.
- Mode-items: Flanellen overhemden, slip dresses, crop tops, en cargo broeken.

2000-2010: Y2K en Boho-chic

- Kenmerken: Technologische invloeden en casual mode.
- Mode-items: Lage tailles, glitteraccenten, boho-jurken, en skinny jeans.

2010-2020: Streetwear en Athleisure

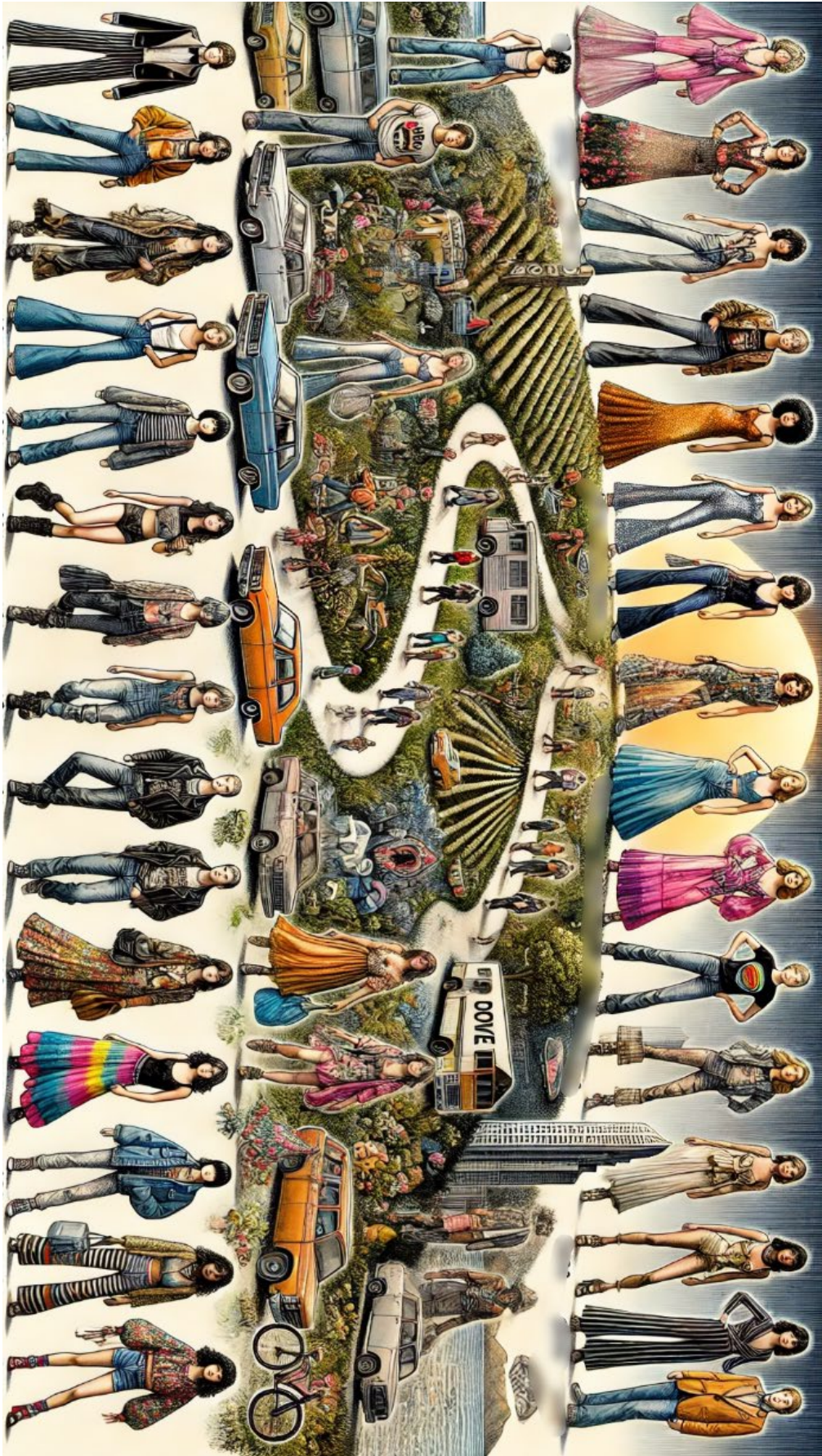
- Kenmerken: Comfort ontmoet stijl, met invloeden van street culture.
- Mode-items: Hoodies, leggings, sneakers, en oversized kleding.

2020-nu: Duurzaamheid en Genderneutraal

- Kenmerken: Focus op ethiek, duurzaamheid, en inclusiviteit.
- Mode-items: Recyclebare stoffen, genderneutrale silhouetten, en relaxed tailoring.

Steunblad - Onderzoek Mode

Week 2. Hele groep. van Opa's Kostuum tot Sneakers: Mode door de Tijd

Denkroutine Projecteren over tijd

Doelen:

- Leerlingen ontwikkelen historisch besef door mode in verschillende generaties te vergelijken.
- Ze leren veranderingen in de samenleving te herkennen via mode.
- Ze oefenen hun observatie- en analysevaardigheden door foto's te bestuderen.
- Ze ontwikkelen hun verbeeldingskracht door de toekomst van mode te voorspellen.

Vaardigheden:

- Historisch denken
- Observeren en analyseren
- Kritisch denken
- Vergelijken en contrasteren
- Creatief voorspellen
- Presenteren

Benodigdheden:

- Foto's van familieleden met kleding uit verschillende generaties (digitaal verzameld door de leraar)
- Printjes van enkele historische modebeelden (optioneel)
- Grote vellen papier en stiften
- Tablets of computers (optioneel, voor online onderzoek)

Reflectie:

- Wat viel je op bij de mode van vroeger?
- Waarom denk je dat mode verandert?
- Welke invloed heeft mode op hoe mensen zich voelen en presenteren?
- Hoe denk je dat mode er over 50 of 100 jaar uitziet?

Evaluatie:

- Bespreking van observaties en vergelijkingen.
- Creatieve modevoorspellingen van leerlingen worden beoordeeld op onderbouwing en originaliteit.
- Actieve deelname aan groepsdiscussies.

Criteria voor Succes

- Leerlingen kunnen modeveranderingen in verschillende generaties beschrijven.
- Ze benoemen redenen waarom mode verandert (bijv. technologie, cultuur, klimaat).
- Ze maken een voorspelling over mode in de toekomst en onderbouwen deze.
- Ze presenteren hun bevindingen duidelijk.

Beoordeling:

Heldere en goed onderbouwde observaties.
Gebruik van voorbeelden om modeveranderingen te illustreren.
Diepgang in toekomstvoorspellingen.

Denkroutine Projecteren over tijd

Lesbeschrijving:

Inleiding

vertel de klas dat ze mode gaan onderzoeken als een manier om verandering door de tijd heen te begrijpen.

Laat een paar historische modefoto's zien en vraag: "Wat valt je op? Wat is er veranderd?"

Deel de verzamelde familiefoto's (digitaal of geprint) en laat leerlingen individueel observeren. (Optie: genereer een set afbeeldingen met chat GPT)

Hoofdactiviteit

Laat leerlingen in groepjes drie tijdslijnen maken op een groot vel papier:

- Grootouders (vroeger)
- Ouders (midden)
- Zichzelf (nu)

Per generatie beschrijven ze opvallende kenmerken van kledingstijlen.

Laat leerlingen nadenken over waarom mode verandert (bijv. materiaalgebruik, beroemdheden, klimaat, technologie).

Vervolgens projecteren ze naar de toekomst: "Hoe zal ik eruitzien over 50 jaar?" Ze tekenen of beschrijven hun kleding in de toekomst.

Afsluiting

Elk groepje presenteert hun bevindingen en voorspellingen.

Bespreek klassikaal: Welke veranderingen vinden ze het meest opvallend? Denken ze dat mode ooit stopt met veranderen?

Eindig met de vraag: "Als jij een modeontwerper van de toekomst was, wat zou je maken?"

Week 2. Kleine groep: Van Traditie naar Trend: Mode door de Tijd.

Denksleutel vergelijken

Doelen:

- Inzicht krijgen in de relatie tussen traditionele klederdracht en hedendaagse mode.
- Creatief ontwerpen met inspiratie uit historische elementen.
- Ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden door analyse en vergelijking.
- Stimuleren van kritisch en creatief denken.

Vaardigheden:

- Onderzoeksvaardigheden
- Creativiteit en ontwerpvaardigheden
- Kritisch denken
- Vergelijkende analyse
- Samenwerken in kleine groepen

Benodigdheden:

- Afbeeldingen van verschillende traditionele klederdrachten
- Voorbeelden van hedendaagse mode (tijdschriften, digitale beelden, etc.)
- Vergelijken-schema's op papier of digitaal
- Kleurpotloden, stiften en tekengerei
  - Papier voor schetsen en ontwerpen

Reflectie:

- Laat leerlingen nadenken over de vraag: "Hoe verandert mode door de tijd en waarom blijft traditie toch een rol spelen?"
- Stimuleer een groepsdiscussie waarin leerlingen hun ontwerpkeuzes toelichten.

Evaluatie:

- Controleer de ingevulde vergelijken-schema's op volledigheid en feitelijke juistheid.
- Beoordeel de modeontwerpen op creativiteit en verband met de inspiratiebron.
- Bespreek de leerervaringen van leerlingen in de reflectiefase.

Criteria voor Succes

- Minimaal drie overeenkomsten en drie verschillen tussen traditionele kleding en hedendaagse mode benoemd.
- Feitelijke en relevante informatie gebruikt.
- Een creatief en uniek modeontwerp gemaakt dat geïnspireerd is door de traditionele klederdracht.
- Reflectie laten zien op hoe verandering de mode beïnvloedt.

Beoordeling:

Inhoudelijke juistheid van de vergelijkingen.
Originaliteit en toepasbaarheid van het modeontwerp.
Diepgang in de reflectie.

Week 2. Kleine groep: Van Traditie naar Trend: Mode door de Tijd.

Denksleutel vergelijken

Lesbeschrijving:

Inleiding

Introduceer het thema "Verandering" en bespreek kort hoe mode door de tijd verandert.

Laat voorbeelden zien van traditionele klederdrachten en vergelijk ze kort met hedendaagse mode.

Leg de vergelijken-denksleutel uit en hoe deze toegepast wordt.

Hoofdactiviteit

Verdeel leerlingen in kleine groepen en geef hen afbeeldingen van een specifieke traditionele klederdracht.

Laat ze de vergelijken-schema's invullen door overeenkomsten, verschillen en unieke kenmerken van de traditionele kleding en hedendaagse mode te noteren. Vraag de leerlingen om op basis van hun analyse een eigen modeontwerp te maken. Het ontwerp moet hedendaags zijn, maar duidelijke inspiratie tonen van de traditionele kleding.

Afsluiting

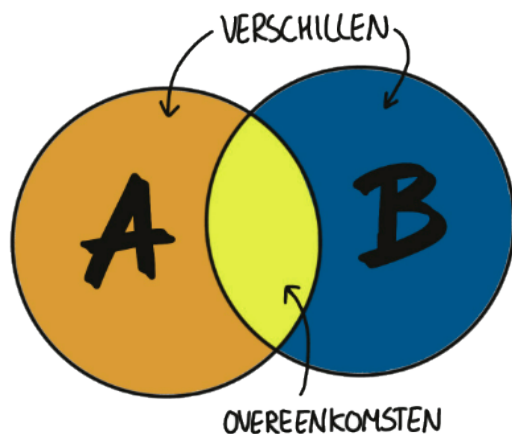
Laat elke groep hun ontwerp presenteren en toelichten hoe ze traditionele elementen hebben verwerkt.

Reflecteer met de hele klas op wat ze geleerd hebben over verandering in mode en de blijvende invloed van traditie.

Leerlingenblad - vergelijken

1. Zoek op internet naar Nederlandse klederdracht van verschillende provincies.
2. Bekijk online folders van kledingwinkels voor een hedendaags modebeeld.
3. Zoek overeenkomsten en verschillen tussen hedendaagse kleding en traditionele kleding.
4. Maak een groot venn-diagram op een A2 blad en schrijf de informatie in de juiste delen van de diagram.

5. Maak op basis van jullie analyse een eigen modeontwerp. Het ontwerp moet hedendaags zijn, maar duidelijke inspiratie tonen van de traditionele kleding.

Criteria voor Succes

- Minimaal drie overeenkomsten en drie verschillen tussen traditionele kleding en hedendaagse mode benoemd.
- Feitelijke en relevante informatie gebruikt.
- Een creatief en uniek modeontwerp gemaakt dat geïnspireerd is door de traditionele klederdracht.
- Reflectie laten zien op hoe verandering de mode beïnvloedt.

Week 3. Hele groep. Kledingstuk Re:Create

Denkeroutine Optie-Explosie

Doelen:

- Begrijpen hoe veranderingen in mode trends en persoonlijke stijl weerspiegelen.
- Leren hoe creatieve veranderingen een bestaand item een nieuw leven kunnen geven.
- Ontwikkelen van samenwerking en probleemoplossend denken binnen een groep.

Vaardigheden:

- Creatief denken.
- Probleemoplossing.
- Samenwerken in teams.
- Kritisch reflecteren op keuzes en hun effecten.
- Praktische vaardigheden zoals knippen, naaien en ontwerpen.

Benodigdheden:

- Oude kledingstukken die door leerlingen zijn meegebracht.
- Scharen, naalden, draad, stoflijm.
- Versiermateriaal zoals lint, kralen, stofresten, en textielstiften.
- Papier en stiften om ideeën te schetsen.

Reflectie:

- Welke veranderingen hebben jullie aangebracht en waarom?
- Welke verrassende ideeën kwamen naar voren?
- Wat hebben jullie geleerd over hoe verandering positieve of negatieve resultaten kan hebben?

Evaluatie:

- Analyse van de samenwerking in de groep.
- Beoordeling van de creativiteit en originaliteit van het eindproduct.
- Reflecties op papier of mondelinge presentaties.

Criteria voor Succes

- Elke groep presenteert een getransformeerd kledingstuk dat een duidelijke verandering laat zien.
- De groep kan uitleggen waarom zij voor bepaalde opties hebben gekozen.
- Reflecties tonen dat leerlingen begrip hebben van verandering als proces.

Beoordeling:

Let op creativiteit, samenwerking, en presentatievaardigheden.

Week 3. Hele groep. Kledingstuk Re:Create

Denkroutine Optie-Explosie

Lesbeschrijving:

Inleiding

Begin met een klassikale discussie: Wat betekent verandering? Geef voorbeelden uit het dagelijks leven, zoals mode.

Introduceer de activiteit: "We gaan ontdekken hoe we een bestaand kledingstuk kunnen veranderen om het iets heel nieuws te maken."

Verdeel de leerlingen in groepjes van vier en leg de denkroutine "Optie-Explosie" uit.

Hoofdactiviteit

1. Elk groepje bespreekt duidelijke opties (bijv. knippen, verven, toevoegen van versieringen).
2. Gebruik de tweede stap van de denkroutine om verborgen opties te ontdekken:
  - Bedenk samen met je groep andere ideeën die misschien niet meteen opvallen.
  - Combineer bestaande ideeën om nieuwe te bedenken.
  - Stel je voor dat je iemand anders bent (bijvoorbeeld een modeontwerper, kunstenaar, of duurzame activist.) en kijk hoe die zou kiezen.
  - Denk aan grappige of extreme ideeën en kijk of je daar iets bruikbaar van kunt maken.
3. Combineer ideeën (bijv. verf én versieringen toevoegen).
4. Laat groepjes hun ideeën schetsen en daarna hun kledingstuk aanpassen met de beschikbare materialen.

Tijdens het proces reflecteren de leerlingen op de veranderingen die ze aanbrengen.

Afsluiting

Laat elk groepje hun kledingstuk presenteren aan de klas. Ze leggen uit:

- Welke veranderingen ze hebben gemaakt.
- Waarom ze voor die veranderingen hebben gekozen.
- Welke verrassende ideeën ze ontdekten.

Sluit af met een korte discussie over hoe verandering nodig is voor groei en hoe het zowel evolutionair als revolutionair kan zijn.

Met deze activiteit ontdekken leerlingen niet alleen hun creatieve potentieel, maar leren ze ook de veelzijdigheid en onontkoombaarheid van verandering begrijpen.

Week 3. Kleine groep. Vuilniszak Haute Couture

Denksleutel Ander gebruik

Doelen:

- Creatief denken en probleemoplossende vaardigheden ontwikkelen.
- Begrijpen hoe verandering leidt tot innovatie in design.
- Samenwerken in kleine teams om complexe doelen te bereiken.
- Bewustwording creëren van hergebruik en duurzaamheid.

Vaardigheden:

- Creativiteit en innovatie
- Samenwerken en communiceren
- Probleemoplossend denken
- Presentatievaardigheden

Benodigdheden:

- Vuilniszakken (diverse kleuren en maten)
- WC-papierrollen
- Tape (ducttape en schilderstape)
- Touw, elastieken en spelden
- Scharen en nietmachines
- Magazijnmaterialen (karton, stofresten, papier)
- Stiften of verf voor decoratie

Reflectie:

- Hoe heeft verandering in het gebruik van materialen geleid tot nieuwe ideeën?
- Welke uitdagingen kwamen jullie tegen en hoe losten jullie deze op?
- Welke impact heeft hergebruik op onze manier van denken over afval

Evaluatie:

- Observatie van samenwerking binnen teams.
- Kwaliteit en creativiteit van de ontwerpen.
- Reflecties van leerlingen over het proces.

Criteria voor Succes

- Elk team ontwerpt een complete modelijn bestaande uit de genoemde items.
- Alle ontwerpen zijn functioneel en visueel onderscheidend.
- De modelijn weerspiegelt creatieve oplossingen en samenwerking.
- Presentatie van de modeontwerpen in een korte modeshow.

Beoordeling:

Creativiteit en innovatie in ontwerpen.
Effectiviteit van samenwerking binnen het team.
Presentatie en uitleg van de modelijn.

Week 3. Kleine groep. Vuilniszak Haute Couture

Denksleutel Ander gebruik

Lesbeschrijving:

Inleiding

Begin met een korte discussie over verandering: hoe leidt verandering tot nieuwe mogelijkheden?

Toon voorbeelden van modeontwerpen gemaakt van ongewone materialen (via afbeeldingen of video's).

Introduceer de opdracht en deel leerlingen op in groepen.

Hoofdactiviteit

Geef elk team een set materialen. Bespreek dat ze een broek, shirt, korte jurk, lange jurk/rok, en een finale feestoutfit en iets voor op het hoofd moeten ontwerpen.

Laat elk team eerst schetsen maken van hun ideeën.

Geef de rest van de tijd om de ontwerpen te realiseren. Stimuleer creatief gebruik van materialen en samenwerking.

Afsluiting

Organiseer een modeshow waarin elk team hun ontwerpen presenteert.

Laat een jurypanel van klasgenoten reflecteren op de ontwerpen en hun originaliteit beoordelen.

Bespreek kort wat ze hebben geleerd over verandering en creativiteit.

Dit activiteitenprogramma combineert creativiteit, duurzaamheid en samenwerking, terwijl het universele thema verandering op een speelse manier wordt verkend.

Inspiratieblad

Denkroutine Het verhaal onthullen

Doelen:

- Leerlingen begrijpen de impact van de fast fashion-industrie op het milieu en op mensenlevens.
- Leerlingen ontwikkelen kritisch denkvermogen en bewustzijn over duurzame keuzes.
- Leerlingen leren om onvertelde verhalen te ontdekken en bespreken.
- Leerlingen oefenen met het formuleren van hun eigen mening en het presenteren van oplossingen.

Vaardigheden:

- Kritisch en creatief denken
- Probleemoplossend vermogen
- Samenwerken en communiceren
- Onderzoeksvaardigheden
- Duurzaamheidsbewustzijn

Benodigdheden:

- Foto's en artikelen over fast fashion (bijvoorbeeld van kledingfabrieken, milieuschade en protesten)
- Whiteboard of groot vel papier
- Schrijfmaterialen

Reflectie:

- Wat was het meest verrassende dat je hebt geleerd?
- Welke verandering vind jij het belangrijkste en waarom?
- Hoe kun je in jouw eigen leven bijdragen aan een oplossing?

Evaluatie:

- Groepsdiscussie om te beoordelen of leerlingen de denkroutine hebben doorlopen.
- Presentaties van oplossingen, beoordeeld op originaliteit en diepgang.

Criteria voor Succes

- Leerlingen kunnen voorbeelden geven van de impact van fast fashion.
- Leerlingen identificeren minimaal één aspect van het onvertelde verhaal.
- Leerlingen presenteren een mogelijke verandering die nodig is voor verbetering.

Beoordeling:

Creativiteit, kritische analyse en samenwerking

Denkroutine Het verhaal onthullen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Start de les met een afbeelding of korte video over fast fashion (bijvoorbeeld een kledingfabriek of een vuilnisbelt vol afgedankte kleding- zie schooltv.nl of zoek op youtube).

Vraag de leerlingen: Wat zie je? Wat denk je dat hier gebeurt?

Introduceer het thema "fast fashion" en leg kort de doelen van de les uit.

Hoofdactiviteit

Verdeel de klas in kleine groepen en geef elke groep een afbeelding of artikel over fast fashion.

Laat elke groep de denkroutine "Het verhaal onthullen" toepassen met behulp van de vragen:

- Wat is het verhaal?
- Wat is het menselijke verhaal?
- Wat is het wereldverhaal?
- Wat is het nieuwe verhaal?
- Wat is het onvertelde verhaal?

Geef elke groep tijd om hun inzichten te noteren en één suggestie voor een positieve verandering te bedenken.

Laat de groepen hun bevindingen en suggesties presenteren.

Afsluiting

Bespreek gezamenlijk de gepresenteerde ideeën. Welke verandering vinden we als groep het meest urgent en haalbaar?

Vraag leerlingen hoe zij persoonlijk kunnen bijdragen aan een oplossing, bijvoorbeeld door hun koopgedrag te veranderen.

Sluit af met een korte inspirerende boodschap over de kracht van kleine stappen richting grote veranderingen.

Fast Fashion - Milieu impact

Milieu-impact van Fast Fashion

Fast fashion is een term die wordt gebruikt om goedkope, snel geproduceerde kleding te beschrijven die ontworpen is om mee te gaan met de laatste trends. Hoewel deze kleding betaalbaar en aantrekkelijk is, heeft het productieproces grote gevolgen voor het milieu. Twee belangrijke aspecten van de milieu-impact zijn het **gebruik van grondstoffen** en **vervuiling door productieprocessen en textielafval**.

1. Gebruik van grondstoffen

De productie van kleding vereist enorme hoeveelheden grondstoffen, waarvan water en katoen de meest gebruikte zijn:

- **Waterverbruik**
Katoenteelt is een van de meest waterverslindende landbouwactiviteiten ter wereld. Om slechts één katoenen T-shirt te produceren, is gemiddeld 2.700 liter water nodig. Dit staat gelijk aan de hoeveelheid die een persoon in drie jaar drinkt. In landen waar waterschaarste al een probleem is, zoals India en Pakistan, verergert de katoenteelt deze situatie.
- **Uitputting van landbouwgrond**
De massale teelt van katoen put de bodem uit. Het gebruik van kunstmest en pesticiden in niet-duurzame katoenteelt beschadigt ecosystemen en maakt landbouwgrond op lange termijn onbruikbaar.

2. Vervuiling door chemische processen en textielafval

Naast het intensieve gebruik van grondstoffen, veroorzaakt de productie en consumptie van fast fashion aanzienlijke vervuiling:

- **Chemische vervuiling**
Tijdens het verven en verwerken van textiel worden chemische stoffen zoals zware metalen en kleurstoffen gebruikt. Deze stoffen komen vaak terecht in rivieren en grondwater in productielanden, zoals Bangladesh en Vietnam, met ernstige gevolgen voor de volksgezondheid en biodiversiteit.
- **Textielafval**
Door de lage kwaliteit van veel fast fashion-kleding wordt een groot deel na korte tijd weggegooid. Elk jaar belandt meer dan 92 miljoen ton textielafval op stortplaatsen wereldwijd. De meeste synthetische stoffen, zoals polyester, zijn niet biologisch afbreekbaar en kunnen honderden jaren in het milieu blijven. Tijdens dit proces komen schadelijke microplastics vrij die uiteindelijk in de oceanen en voedselketen terechtkomen.

De weg naar een duurzamer modelandschap

Om de milieu-impact van fast fashion te verminderen, is een omslag naar duurzamere praktijken noodzakelijk. Alternatieven zoals biologische katoenteelt, waterbesparende productiemethoden en het bevorderen van hergebruik en recycling kunnen bijdragen aan een meer verantwoordelijke mode-industrie.

Door bewustere keuzes te maken als consument, zoals het kopen van tweedehands kleding of investeren in duurzame merken, kunnen we de vraag naar fast fashion verminderen en een positieve bijdrage leveren aan het milieu.

Fast Fashion - Arbeidsomstandigheden

Arbeidsomstandigheden in de Fast Fashion-industrie

Fast fashion staat bekend om het snel en goedkoop produceren van kleding, maar de werkelijke kosten worden vaak gedragen door de arbeiders in ontwikkelingslanden. De industrie vertrouwt sterk op lage lonen en een kwetsbare arbeidsmarkt om prijzen laag te houden. Bovendien werken arbeiders vaak in onveilige omstandigheden, wat ernstige gevolgen heeft voor hun welzijn en levenskwaliteit.

I. Lage lonen en uitbuiting in ontwikkelingslanden

De fast fashion-industrie haalt een groot deel van haar winst uit lage productiekosten, wat leidt tot structurele uitbuiting van arbeiders:

- **Onrealistisch lage lonen**

Arbeiders in productielanden zoals Bangladesh, India en Cambodja verdienen vaak niet meer dan enkele dollars per dag. Deze lonen liggen ver onder het bestaansminimum en dwingen gezinnen tot extreme bezuinigingen op basisbehoeften zoals voedsel, gezondheidszorg en onderwijs.

Bijvoorbeeld, in Bangladesh is het wettelijk minimumloon voor textielarbeiders ongeveer \$96 per maand (2023), terwijl het geschatte leefbare loon bijna drie keer zo hoog is.

- **Geen vakbond of juridische bescherming**

Arbeiders hebben vaak geen toegang tot vakbonden of juridische bescherming, waardoor ze kwetsbaar zijn voor uitbuiting. Als ze proberen betere arbeidsvoorwaarden te eisen, lopen ze het risico op ontslag of intimidatie. De machtige positie van grote kledingmerken maakt het voor arbeiders moeilijk om verandering af te dwingen.

- **Kinderarbeid en gedwongen arbeid**

In sommige gevallen worden kinderen ingezet om kosten verder te drukken. Ze werken lange dagen voor nog lagere lonen, wat hen berooft van hun jeugd en onderwijs. Daarnaast is gedwongen arbeid in bepaalde fabrieken nog steeds een probleem, ondanks internationale inspanningen om dit tegen te gaan.

2. Onveilige werkomstandigheden in fabrieken

Naast lage lonen zijn de arbeidsomstandigheden in fast fashion-fabrieken vaak ver onder de internationale standaarden.

- **Gebrek aan veiligheidsmaatregelen**

Veel fabrieken negeren veiligheidsvoorschriften om kosten te besparen. Dit kan leiden tot levensgevaarlijke situaties, zoals slecht onderhouden gebouwen, gebrekkige brandveiligheid en een gebrek aan beschermende kleding. Een bekend voorbeeld is het instorten van het Rana Plaza-gebouw in Bangladesh in 2013, waarbij meer dan 1.100 arbeiders omkwamen. Deze ramp bracht de schrijnende realiteit van de fast fashion-industrie wereldwijd onder de aandacht.

- **Lange werktijden en werkdruk**

Om de snelle vraag naar nieuwe collecties bij te houden, werken arbeiders vaak extreem lange dagen, soms meer dan 14 uur per dag, zeven dagen per week. Deze werkdruk leidt tot fysieke en mentale uitputting. De voortdurende productiecycli laten weinig ruimte voor pauzes of herstel.

- **Gezondheidsrisico's**

Arbeiders worden regelmatig blootgesteld aan schadelijke chemicaliën en stofdeeltjes zonder adequate bescherming. Dit leidt tot ernstige gezondheidsproblemen, zoals ademhalingsziekten, huidirritaties en andere chronische aandoeningen. De gevolgen hiervan worden vaak genegeerd door werkgevers, die prioriteit geven aan winst boven het welzijn van hun personeel.

De rol van modebedrijven en consumenten

De verantwoordelijkheid voor het verbeteren van arbeidsomstandigheden ligt zowel bij modebedrijven als consumenten:

- **Verantwoordelijkheid van bedrijven**

Modebedrijven moeten transparanter worden over hun productieprocessen en ervoor zorgen dat hun leveranciers voldoen aan internationale arbeidsnormen. Initiatieven zoals het invoeren van een leefbaar loon en het verbeteren van fabrieksveiligheid kunnen een groot verschil maken. Sommige merken werken al samen met certificeringsorganisaties zoals Fair Wear Foundation en Ethical Trading Initiative om arbeidsomstandigheden te verbeteren.

- **Consumentengedrag**

Consumenten kunnen bijdragen door bewust te kiezen voor merken die ethische productie ondersteunen. Het kopen van minder, maar kwalitatief betere kleding of het overwegen van tweedehands opties vermindert de druk op de productie. Bovendien kan het steunen van merken met certificeringen zoals Fairtrade of GOTS een signaal afgeven dat eerlijke arbeidsomstandigheden belangrijk zijn.

Conclusie

De arbeidsomstandigheden in de fast fashion-industrie weerspiegelen een schaduwzijde die vaak verborgen blijft achter goedkope kleding. Lage lonen en onveilige werkomstandigheden houden miljoenen arbeiders gevangen in een vicieuze cirkel van armoede en uitbuiting. Hoewel verandering uitdagend is, kan een combinatie van bewuste keuzes door consumenten en verantwoordelijkheid van bedrijven helpen om een rechtvaardiger en duurzamer mode-industrie te creëren. Door transparantie en ethiek centraal te stellen, is het mogelijk een einde te maken aan de uitbuiting die fast fashion momenteel in stand houdt.

Fast Fashion - Consumentengedrag

Consumentengedrag in de Fast Fashion-industrie

Fast fashion is een modelandschap waarin trends sneller dan ooit veranderen en kleding massaal en goedkoop wordt geproduceerd. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de productie, maar ook voor het gedrag van consumenten. Twee belangrijke aspecten spelen hierbij een rol: **de invloed van trends en sociale media** op koopgedrag en **de wegwerpcultuur** die voortkomt uit de snelle wisseling van collecties.

I. De invloed van trends en sociale media op koopgedrag

Fast fashion is nauw verbonden met de snelheid waarmee trends komen en gaan. Sociale media spelen hierin een cruciale rol:

- **Sociale media en influencer-marketing**
Platforms zoals Instagram, TikTok en Pinterest brengen dagelijks nieuwe stijlen onder de aandacht. Influencers en beroemdheden dragen bij aan het creëren van een continue vraag naar de nieuwste trends. Dankzij betaalbare fast fashion-merken kunnen consumenten deze looks eenvoudig kopiëren. Dit leidt tot impulsief koopgedrag, waarbij kleding vaak slechts tijdelijk populair is.
- **De druk om bij te blijven**
Sociale media stimuleren het idee dat men voortdurend nieuwe kleding nodig heeft om 'bij te blijven'. De zogenaamde "outfit repeat"-taboe, waarbij mensen aarzelen om kleding meerdere keren te dragen op foto's, versterkt de consumptie. Vooral jongere generaties voelen deze druk, omdat zij actief zijn op platforms waar uiterlijk en trends centraal staan.
- **Gemak en betaalbaarheid**
Veel fast fashion-merken maken gebruik van algoritmen die consumenten beïnvloeden via advertenties en gepersonaliseerde aanbevelingen. Omdat de prijzen laag zijn, lijkt het kopen van nieuwe kleding een onschuldige uitgave. Dit gemak zorgt ervoor dat consumenten vaker en sneller kopen dan ooit tevoren.

Fast Fashion - Consumentengedrag

2. Wegwerpcultuur en de snelle wisseling van collecties

Fast fashion heeft bijgedragen aan een cultuur waarin kleding wordt gezien als iets tijdelijks en vervangbaars:

- **Snelle wisseling van collecties**
Traditionele modehuizen introduceerden vroeger twee collecties per jaar (lente/zomer en herfst/winter). Fast fashion-merken brengen echter wekelijks of zelfs dagelijks nieuwe items uit. Hierdoor ontstaat een gevoel van urgentie bij consumenten: wie niet snel koopt, mist de kans op een trendy item. Dit stimuleert een continue cyclus van kopen, dragen en weggooien.
- **Kleding als wegwerpproduct**
Door de lage prijzen en de massaproductie wordt kleding vaak gezien als iets dat gemakkelijk vervangen kan worden. Veel consumenten beschouwen het normaal om kleding na enkele keren dragen weg te gooien. Volgens onderzoek wordt wereldwijd elk jaar 92 miljoen ton textielafval geproduceerd, waarvan een groot deel afkomstig is van de fast fashion-industrie.
- **De gevolgen van de wegwerpcultuur**
Het weggooien van kleding heeft niet alleen gevolgen voor het milieu, maar ook voor het bewustzijn van consumenten. Omdat fast fashion goedkoop en overvloedig is, zijn consumenten minder geneigd de waarde van hun kleding te erkennen. Dit leidt tot verspilling en een gebrek aan verantwoordelijkheid voor de impact van hun aankopen.

De rol van consumenten in verandering

Hoewel de fast fashion-industrie zelf grote veranderingen moet doorvoeren, hebben consumenten een belangrijke rol in het doorbreken van deze consumptiepatronen:

- **Bewust kopen**
Het kopen van minder, maar duurzamere kleding kan een groot verschil maken. Consumenten worden aangemoedigd om te investeren in kwaliteit in plaats van kwantiteit en om kledingstukken te kiezen die langer meegaan.
- **Tweedehands en ruilen**
Tweedehands winkels, kledingruil-evenementen en online platforms zoals Vinted en United Wardrobe maken het gemakkelijker om kleding een tweede leven te geven. Dit vermindert de vraag naar nieuw geproduceerde items en helpt de afvalberg te verkleinen.
- **Verandering in mindset**
Door het omarmen van een minimalistische benadering van mode, kunnen consumenten leren om meer waarde te hechten aan de kleding die ze al hebben. Het herhaaldelijk dragen van kledingstukken en het repareren ervan zijn belangrijke stappen richting een duurzamer modegedrag.

Conclusie

Het consumentengedrag rondom fast fashion wordt sterk beïnvloed door trends en sociale media, terwijl de wegwerpcultuur de waarde van kleding vermindert. Deze combinatie leidt tot overconsumptie en een enorme hoeveelheid textielafval. Hoewel modebedrijven verantwoordelijk zijn voor veel van de problemen, ligt er ook een kans bij consumenten om duurzamere keuzes te maken. Door bewust te kopen, minder weg te gooien en de waarde van kleding te herontdekken, kan de vicieuze cirkel van fast fashion worden doorbroken.

Fast Fashion - Economische Gevolgen

Economische Gevolgen van Fast Fashion

Fast fashion heeft een enorme invloed op de wereldwijde economie. Het model waarin kleding snel en goedkoop wordt geproduceerd, heeft zowel positieve als negatieve gevolgen voor economieën wereldwijd. Twee belangrijke economische effecten zijn de **invloed op lokale kledingmarkten en kleine ondernemingen** en de **wereldwijde afhankelijkheid van goedkope productie in ontwikkelingslanden**.

I. Invloed op lokale kledingmarkten en kleine ondernemingen

De opkomst van fast fashion heeft een ontwrichtende werking gehad op traditionele kledingmarkten en kleinere bedrijven:

- **Concurrentie voor lokale producenten**

In veel ontwikkelingslanden wordt lokale kledingproductie bedreigd door de instroom van goedkope fast fashion-kleding. Tweedehands kleding, afkomstig uit westerse landen, wordt in grote hoeveelheden geëxporteerd naar landen in Afrika en Azië. Deze kleding wordt verkocht tegen extreem lage prijzen, waardoor lokale kledingmakers moeilijk kunnen concurreren. Dit leidt tot het verdwijnen van traditionele ambachten en banen.

- **Verdwijnen van kleine winkels**

Ook in ontwikkelde landen worden kleine kledingwinkels en boetieks geconfronteerd met zware concurrentie van grote fast fashion-ketens. Door de schaalvoordelen van fast fashion kunnen grote ketens kleding verkopen tegen prijzen waar kleine bedrijven niet tegenop kunnen. Dit zorgt ervoor dat veel kleine ondernemers gedwongen zijn hun deuren te sluiten, wat een negatieve impact heeft op de lokale economie.

- **Verlies van culturele identiteit**

Lokale kledingmarkten zijn vaak een weerspiegeling van regionale tradities en ambachten. De dominantie van gestandaardiseerde fast fashion heeft ervoor gezorgd dat unieke stijlen en traditionele productieprocessen steeds minder zichtbaar worden. Dit verlies aan diversiteit is niet alleen economisch, maar ook cultureel nadelig.

Fast Fashion - Economische Gevolgen

2. Wereldwijde economische afhankelijkheid van goedkope productie

Fast fashion heeft een wereldwijde productieketen gecreëerd waarin ontwikkelingslanden de grootste lasten dragen:

- **Focus op lage lonen en productiecentra**
Fast fashion-bedrijven vestigen hun productielijnen in landen waar de lonen laag zijn en arbeidswetten minder streng worden gehandhaafd. Dit zorgt ervoor dat landen zoals Bangladesh, Vietnam en Ethiopië afhankelijk worden van de kledingindustrie als belangrijke bron van buitenlandse investeringen. Hoewel deze sector banen biedt aan miljoenen mensen, zijn deze vaak slecht betaald en onveilig, wat bijdraagt aan economische ongelijkheid.
- **Kwetsbaarheid van economieën**
Landen die sterk afhankelijk zijn van de kledingindustrie worden kwetsbaar voor economische schommelingen. Als de vraag naar fast fashion plotseling daalt door bijvoorbeeld economische crises of veranderend consumentengedrag, kan dit leiden tot massale ontslagen en een instorting van de lokale economie. De pandemie van COVID-19 in 2020 is een goed voorbeeld: veel kledingfabrieken werden abrupt gesloten, waardoor miljoenen arbeiders zonder inkomen kwamen te zitten.
- **Geen duurzame groei**
Hoewel fast fashion tijdelijk economische voordelen kan bieden, zoals werkgelegenheid en exportinkomsten, leidt het zelden tot duurzame economische groei. Omdat de winstmarges voor producenten laag zijn, wordt weinig geïnvesteerd in technologie, scholing of infrastructuur, wat de lange-termijnontwikkeling van deze landen belemmert.

De rol van bedrijven en internationale handel

Fast fashion-merken hebben een grote invloed op de verdeling van economische winst binnen de toeleveringsketen:

- **Oneerlijke verdeling van winst**
Terwijl grote fast fashion-bedrijven miljardenwinsten maken, blijft slechts een klein deel van deze winst achter in de productielanden. Arbeiders en lokale producenten profiteren nauwelijks van de groeiende populariteit van fast fashion, wat bijdraagt aan een scheve verdeling van welvaart.
- **Druk op productie**
Grote modemerken leggen strikte deadlines en lage productiekosten op aan fabrikanten. Dit dwingt fabrieken om te besparen op lonen, arbeidsomstandigheden en milieumaatregelen, waardoor zowel arbeiders als de lokale economieën worden benadeeld.
- **Monopolieposities**
De dominantie van grote ketens maakt het voor kleine producenten en merken moeilijk om toegang te krijgen tot internationale markten. Dit versterkt de machtspositie van fast fashion-bedrijven, terwijl kleinere spelers worden buitengesloten.

Consumenten als economische schakels

Consumenten kunnen bijdragen aan een eerlijkere verdeling van de economische impact door bewuster te kopen:

- **Steun aan lokale producenten**
Door lokaal geproduceerde kleding te kopen, kunnen consumenten bijdragen aan de ondersteuning van kleine bedrijven en ambachtslieden. Dit helpt lokale economieën te versterken en culturele tradities in stand te houden.
- **Duurzame alternatieven**
Het investeren in duurzame merken die transparant zijn over hun productieprocessen kan bijdragen aan betere arbeidsomstandigheden en een eerlijkere verdeling van winst.

Conclusie

De economische gevolgen van fast fashion zijn complex. Hoewel de industrie banen en economische groei heeft gebracht naar ontwikkelingslanden, zijn deze voordelen vaak ongelijk verdeeld en kwetsbaar voor schommelingen. Tegelijkertijd heeft fast fashion lokale markten en kleine bedrijven onder druk gezet, wat leidt tot verlies van banen, ambachten en economische diversiteit. Om deze uitdagingen aan te pakken, is een combinatie van bewust consumentengedrag, strengere regelgeving en een eerlijker economisch model nodig. Dit kan bijdragen aan een mode-industrie die niet alleen winstgevend is, maar ook rechtvaardig.

Fast Fashion - Ethische dilemma's

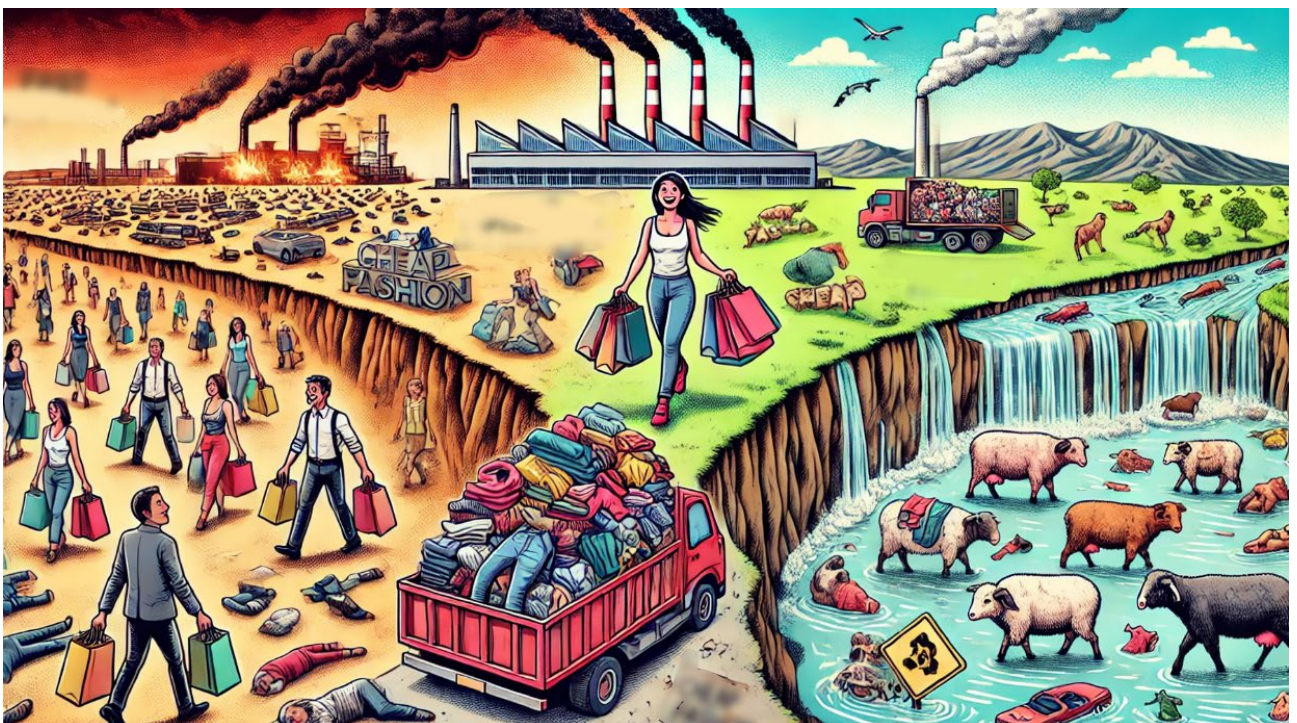
Ethische Dilemma's in de Fast Fashion-industrie

Fast fashion biedt consumenten betaalbare en trendy kleding, maar deze toegankelijkheid gaat vaak gepaard met ethische problemen. Twee van de belangrijkste dilemma's in deze industrie zijn **de balans tussen betaalbare kleding en eerlijke productie en dierenleed door het gebruik van dierlijke materialen.**

I. De balans tussen betaalbare kleding en eerlijke productie

Het streven naar goedkope kleding staat vaak in direct conflict met de eisen voor eerlijke en duurzame productie.

- **Lage prijzen, hoge kosten**
Fast fashion maakt kleding betaalbaar door kosten te besparen in de productie. Dit leidt tot slechte arbeidsomstandigheden, lage lonen en minimale milieumaatregelen. Arbeiders in ontwikkelingslanden verdienen vaak minder dan een leefbaar loon, terwijl kledingbedrijven miljardenwinsten maken. De ethische vraag die hierbij rijst, is of goedkope mode gerechtvaardigd kan worden als het ten koste gaat van mensenrechten.
- **Onzichtbare kosten voor de consument**
Hoewel consumenten profiteren van lage prijzen, zijn de verborgen kosten van fast fashion aanzienlijk. De uitbuiting van arbeiders, milieuschade en de impact op lokale gemeenschappen zijn externe kosten die niet in de winkelprijs worden meegenomen. Dit roept de vraag op of consumenten meer zouden moeten betalen om eerlijke productie mogelijk te maken.
- **Moelijke keuzes voor lage inkomens**
Niet iedereen kan zich dure, duurzame merken veroorloven. Voor mensen met een lager inkomen biedt fast fashion een betaalbare manier om kleding te kopen. Het ethische dilemma ligt in het vinden van een balans tussen toegankelijkheid voor consumenten en het garanderen van eerlijke arbeidsomstandigheden.
- **De rol van bedrijven en regelgeving**
Hoewel consumenten een rol spelen, ligt de grootste verantwoordelijkheid bij bedrijven en overheden. Bedrijven kunnen hun toeleveringsketens transparanter maken en streven naar eerlijke lonen. Overheden kunnen wetgeving invoeren die minimumnormen stelt voor arbeidsomstandigheden, zelfs in internationale productieketens.

Fast Fashion - Ethische dilemma's

2. Dierenleed en het gebruik van dierlijke materialen

De productie van fast fashion heeft ook ethische implicaties voor dieren. Het gebruik van dierlijke materialen, zoals leer, wol en zijde, brengt vaak dierenleed met zich mee.

- **Gebruik van leer**

Leer is een veelgebruikt materiaal in de mode-industrie en wordt vaak gepresenteerd als een bijproduct van de vleesindustrie. In werkelijkheid worden dieren vaak speciaal gefokt en geslacht voor hun huid. De leerproductie brengt ook ernstige milieuproblemen met zich mee, zoals chemische vervuiling door looiprocessen.

- **Wol en schapenleed**

Wol wordt gezien als een natuurlijk en duurzaam materiaal, maar de productie gaat niet altijd diervriendelijk. In sommige landen ondergaan schapen pijnlijke praktijken zoals mulesing, waarbij huid rondom het staartgebied wordt verwijderd om parasieten te voorkomen.

- **Alternatieven: synthetisch of diervriendelijk?**

Veel fast fashion-merken bieden synthetische alternatieven voor dierlijke materialen, zoals kunstleer en nep-bont. Hoewel deze materialen geen dierenleed veroorzaken, brengen ze andere problemen met zich mee, zoals vervuiling door microplastics. Het vinden van duurzame, diervriendelijke alternatieven blijft een uitdaging.

- **Bont en exotische dieren**

Hoewel het gebruik van bont in veel landen afneemt, worden exotische materialen zoals krokodillenleer en slangenhuid nog steeds gebruikt in luxe modeproducten. De productie van deze materialen brengt vaak onnodig lijden met zich mee en bedreigt bepaalde diersoorten.

Ethische dilemma's: de consument en de industrie

De vraag wie verantwoordelijk is voor het oplossen van deze dilemma's blijft complex:

- **Consumentenkeuzes**

Consumenten spelen een belangrijke rol door bewuste keuzes te maken. Het kiezen voor diervriendelijke en eerlijke merken kan bijdragen aan verandering. Platforms die transparantie bieden, zoals Good On You, helpen consumenten om ethische keuzes te maken.

- **Innovatie in de mode-industrie**

Bedrijven kunnen investeren in innovaties zoals biologisch afbreekbare synthetische stoffen of laboratoriumgekweekt leer. Deze technologieën hebben de potentie om dierenleed en milieuschade te verminderen zonder concessies te doen aan kwaliteit en betaalbaarheid.

- **Regelgeving en certificering**

Overheden en internationale organisaties kunnen striktere normen instellen voor het gebruik van dierlijke materialen en het waarborgen van eerlijke productie. Certificeringen zoals Fairtrade, PETA-approved Vegan en Responsible Wool Standard helpen consumenten en bedrijven bij het maken van ethische keuzes.

Conclusie

De ethische dilemma's in de fast fashion-industrie draaien om fundamentele keuzes: betaalbaarheid versus eerlijke productie, en dierenwelzijn versus het gebruik van dierlijke materialen. Hoewel consumenten een belangrijke rol spelen door bewustere keuzes te maken, ligt de verantwoordelijkheid ook bij modebedrijven en overheden om transparantie en duurzaamheid te bevorderen. Het aanpakken van deze dilemma's vereist een gezamenlijke inspanning om een industrie te creëren die rechtvaardig is voor mensen, dieren en de planeet. Alleen door deze uitdagingen te erkennen en aan te pakken, kan mode werkelijk duurzaam en ethisch worden.

Fast Fashion - Alternatieven en oplossingen

Alternatieven en Oplossingen voor Fast Fashion

De negatieve gevolgen van fast fashion voor mens, milieu en dieren zijn inmiddels duidelijk. Gelukkig bestaan er alternatieven en oplossingen die consumenten en de industrie kunnen helpen om duurzamer en bewuster met mode om te gaan. Twee belangrijke benaderingen zijn **duurzame mode en slow fashion** en **het gebruik van tweedehands kleding, recycling en upcycling**.

I. Duurzame mode en slow fashion

Slow fashion is een beweging die zich richt op kwaliteit, tijdloze ontwerpen en ethische productieprocessen. Het is een directe tegenhanger van de snelle productiecycclus van fast fashion.

- **Wat is slow fashion?**

Slow fashion streeft ernaar kleding te maken die lang meegaat, zowel qua stijl als qua kwaliteit. Het richt zich op kleinschalige productie, eerlijke lonen voor arbeiders en het gebruik van duurzame materialen. Merken die slow fashion ondersteunen brengen meestal minder collecties per jaar uit, zodat kledingstukken niet snel 'uit de mode' raken.

- **Materialen en productie**

Duurzame mode gebruikt milieuvriendelijke materialen zoals biologisch katoen, hennep of gerecycled polyester. Deze materialen vereisen minder water, energie en chemicaliën tijdens de productie. Ook wordt er vaak gekozen voor natuurlijke verfstoffen of innovatieve methoden zoals waterloos verven.

- **De impact van slow fashion**

Slow fashion helpt niet alleen om de milieuschade te verminderen, maar bevordert ook eerlijke arbeidsomstandigheden. Het kopen van kleding van slow fashion-merken ondersteunt een meer ethisch en duurzaam modelandschap. Hoewel deze kleding vaak duurder is, gaat ze langer mee, wat het op de lange termijn een verstandige keuze maakt.

- **Voorbeelden van duurzame merken**

Merken zoals People Tree, Armed Angels en Mud Jeans zijn bekende voorbeelden van slow fashion. Ze combineren duurzaamheid met stijl en streven naar transparantie in hun productieprocessen.

2. Tweedehands kleding, recycling en upcycling

Naast het kopen van nieuwe duurzame kleding zijn er andere manieren om bij te dragen aan een duurzamere mode-industrie, zoals het hergebruiken en transformeren van bestaande kleding.

- **Tweedehands kleding**

Het kopen van tweedehands kleding is een van de meest toegankelijke manieren om duurzamer met mode om te gaan. Tweedehands winkels, kringloopwinkels en online platforms zoals Vinted en The Next Closet bieden een breed scala aan kleding die nog in goede staat is. Het kopen van tweedehands kleding vermindert de vraag naar nieuw geproduceerde kleding en helpt textielafval te beperken.

- **Recycling van kleding**

Recycling speelt een belangrijke rol in het verminderen van de impact van fast fashion. Veel merken en organisaties verzamelen oude kledingstukken om ze te recyclen tot nieuwe stoffen. Zo kunnen versleten katoenvezels worden gebruikt om nieuwe garens te maken, terwijl synthetische materialen zoals polyester kunnen worden omgezet in herbruikbare vezels. Hoewel textielrecycling nog in ontwikkeling is, zijn er steeds meer technologische innovaties die het proces efficiënter maken.

- **Upcycling: creatief hergebruik**

Upcycling is het proces waarbij oude kleding of materialen worden getransformeerd tot iets nieuws en unieks. Dit kan variëren van het aanpassen van een oud kledingstuk tot het creëren van volledig nieuwe ontwerpen. Upcycling moedigt creativiteit aan en helpt tegelijkertijd om afval te verminderen. Veel kleinere ontwerpers en creatieve ondernemers richten zich op upcycling als duurzaam alternatief voor fast fashion.

De rol van consumenten

Consumenten spelen een sleutelrol in de overgang naar duurzamere mode:

- **Koop bewuster**

Door minder, maar betere kwaliteit te kopen, kunnen consumenten bijdragen aan het verminderen van overproductie. Het kiezen voor tijdloze, goed gemaakte stukken is niet alleen duurzamer, maar ook kosteneffectief op de lange termijn.

- **Geef kleding een tweede leven**

Doneer, ruil of verkoop kleding die je niet meer draagt. Hierdoor belandt minder kleding op de afvalberg en krijgen andere mensen de kans om items te hergebruiken.

- **Ondersteun duurzame initiatieven**

Door merken te kiezen die transparant zijn over hun productieprocessen en duurzaamheid centraal stellen, geef je een duidelijk signaal af dat ethische en duurzame mode belangrijk is.

De verantwoordelijkheid van de industrie

Hoewel consumenten hun gedrag kunnen aanpassen, ligt er ook een grote verantwoordelijkheid bij de mode-industrie:

- **Transparantie en certificeringen**

Merken moeten transparanter zijn over hun toeleveringsketens en productieprocessen. Certificeringen zoals GOTS (Global Organic Textile Standard) en Fairtrade helpen consumenten om duurzame keuzes te maken.

- **Innovaties in productie**

De industrie moet blijven investeren in technologieën die afval verminderen, materialen recyclen en milieuvriendelijke productiemethoden ondersteunen.

Conclusie

Alternatieven zoals duurzame mode, slow fashion, tweedehands kleding, recycling en upcycling bieden hoop voor een toekomst waarin de mode-industrie minder schadelijk is voor mens, dier en milieu. Consumenten en bedrijven spelen hierin een cruciale rol. Door bewuster te kiezen en innovatieve oplossingen te omarmen, kunnen we samen bijdragen aan een duurzamere en eerlijkere mode-industrie. Fast fashion mag dan nog steeds dominant zijn, maar de alternatieven groeien gestaag en bieden een kans op een positieve verandering.

Denksleutel Voordelen / Nadelen

Doelen:

- Leerlingen leren kritisch nadenken over de voor- en nadelen van een schooluniform.
- Leerlingen ontwikkelen argumentatievaardigheden en kunnen een onderbouwde conclusie trekken.
- Leerlingen leren samenwerken en creatief ontwerpen binnen vastgestelde criteria.
- Leerlingen verbinden mode en functionaliteit met maatschappelijke vraagstukken.

Vaardigheden:

- Kritisch denken en argumenteren
- Samenwerken en overleggen
- Creatief ontwerpen
- Probleemoplossend denken
- Presenteren van ideeën

Benodigdheden:

- Werkbladen met een tabel voor voor- en nadelen
- Potloden, stiften en papier
- Eventueel modebladen of afbeeldingen van schooluniformen als inspiratie
- (Optioneel) Knutselmateriaal of stoffen om een miniatuurversie te maken

Reflectie:

- Wat was het meest verrassende argument dat je hebt gehoord?
- Heeft jouw mening over schooluniformen veranderd door deze opdracht? Waarom wel/niet?
- Wat vond je het moeilijkste bij het ontwerpen van een unisex uniform?

Evaluatie:

- Logische en volledige voor- en nadelenanalyse.
- Observatie van de samenwerking binnen de tweetallen.
- Kwaliteit en creativiteit van het uniformontwerp.
- Mondelinge presentatie van het ontwerp en de argumenten.

Criteria voor Succes

- Minstens drie voordelen en drie nadelen van een schooluniform benoemd.
- Argumenten zijn feitelijk juist en goed onderbouwd.
- Ontworpen uniform is zowel functioneel als modieus.
- Presentatie van de ideeën is duidelijk en logisch opgebouwd.

Beoordeling:

- De voordelen en nadelen zijn goed onderbouwd.
- De leerlingen kunnen hun ontwerp uitleggen en verantwoorden.
- De samenwerking in de tweetallen verloopt effectief.
- De presentatie is gestructureerd en begrijpelijk

Denksleutel Voordelen / Nadelen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Start een gesprek over schooluniformen: wie kent ze, waar worden ze gedragen, wat vinden ze ervan?

Laat enkele afbeeldingen van schooluniformen zien en bespreek welke stijlen er zijn.

Introduceer de denksleutel "Voordelen-Nadelen" en leg uit hoe ze deze gaan toepassen.

Hoofdactiviteit

Laat de leerlingen in tweetallen een lijst maken met minstens drie voordelen en drie nadelen van een schooluniform.

Laat hen de argumenten bespreken en tot een gezamenlijke conclusie komen: zouden zij schooluniformen invoeren?

Geef de opdracht om een unisex schooluniform te ontwerpen dat zowel trendy als praktisch is.

Leerlingen maken een schets en noteren de kenmerken van hun ontwerp.

Afsluiting

Elk tweetal presenteert kort hun ontwerp en hun argumenten.

Bespreek klassikaal: waren er overeenkomsten in de ontwerpen? Welke argumenten kwamen het vaakst terug?

Sluit af met de vraag: "Zou een schooluniform een positieve of negatieve verandering zijn?"

